

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.

Ptas.

a provincies trimestre.

Ptas. 3,50

Exterior y Ultramar.

Anuàlies, à preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

Núm. 3.386

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la província FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clínica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reben CONSULT á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre'l Correu.

Los demés días á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 a una y de 4 á 5.

Y de 4 á 5.

PERA 'L DIA DELS MORTS

Riquissim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis para nitxos, panteons y sepulturas y arreglos dels demés objectes que's troben deteriorats.

Última novetat y gust exquisit, á preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Reus.—Carrer de S. Joan, 18, segon.—Reus.

Barbats y estacas en venta, per milions.—Prensa reduïts y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

Vinyas Americanas

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Prensa reduïts y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

Talis vita...

Tots los grans errors que s'han comés á Espanya, desde la unió desditzada de la Corona de Aragó ab la de Castella, s'han anat veyent pels historiadors imparcialis, y s'han condemnat d'una manera ó altra, més ó menos tart, per la massa de gent sensata, majorment en las regions apartades del centre d'Espanya, ahont se veu molt més clar que en la inmunda charca, com ab tanta propietat anomena'l célebre novelista P. Coloma á la capital de la hidalgua.

Mes aquells grans errors s'han vist clarament després de transcorre molt temps, y s'han condemnat per la historia després d'esbrinar los sucesos que han nascut d'ells y las funestas consecuencias que han portat á nostra nació desgraciada.

No ha succehit això ab lo partit conservador canvi, qual política ha informat la Espanya d'avui desde més de vint anys. Los grans erros de aquell home, a qui s'anomena gran estadista, encara no se sap per que, s'vegèn clars per tothom arran de la mateixa anomenada resisuració, continúa errant sense parar mai fins á sa mort tràgica, que dugué'l seu partit á la fossa, y aquest al morir, obstinat en seguir los errores de Cánovas, fou considerat per la Iglesia, que era infalible, com impénitent, com un eos indigne d'esser soterrat entre 'ls fidels.

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

En el seu moment, el papa Pius IX, en la bula *Ubi primum*, en què condamna la separació d'Espanya, va dir:

"...que el papa no pot acceptar la separació d'Espanya...

bandes lo vetllen, y que constants lo segueixen hasta perdes de vista en son etern serpenteig.

Altre ploma, que la meva més llesta, vos podrà donar un traslado de la armónica bellesa que tancan los dos llindars que acabém d' apuntar: lo riu que n' apar brunyida cinta de nàcar y la viletat que apareix endolada Magdalena, viuda de plahers y venturas, plorant llàgrimas de sanch sobre el corsecat cadavre de sa perduda ventura. Nosaltres, al considerar que fora feyna á las nostras forces superior, deixarérem d'intentarho, fent constar, empero, que espessas y frondosas bosqueries d' arbres de mil maneras cubreixen la terra á tot arreu; que entre les verdoses capsanes que entoldan lo paissatge s' oviran algunes que altres masías; y que al arribar per primera vegada á la vora del riu, d' aquell riu que tants recorts tanca dintre les sagradas urnes de son ventre de mare, lo cel estava hermós y pur y al rebre en la propia vorada lo raig primer del sol que daurava de passada les altures de Benissegre, arribarem á creure que en aquelles regions la Primavera hi té dia son piu y estada per sempre.

BYNDIBUO eb seasio

II

Les aus més afigidas s' hi aconortan.

Tant y tant dolsa s' ofereix la misteriosa soletat d' aquella barrancada deliciosa al sentiment del cor.

Passeigueras rebufades d' una brisa joguina roben al bosch més aromas y á les hortes més afluixes.

Entre 'ls jonchs que embargan la ribera entrelacada hi reposa la parella del rossinyol festiu; y de núvols de rosa y de blau pàlid, estés mantell ó bé atapida corona, los serveixen de dosser.

III

Sueu melancolia escàmpa murmurant á totas horas la font que fonts aporta á la mar; y si per acàs, en nits de lluna sobre la corrent s' hi refracta la pàlida cara de la estrella que brilla tant sols de nit, orgullosa, com serpent que s' enlayra enroscada al bes del sol, veta fingeix de nàcar que á la lluna, á la mateixa lluna acaba per avergonyir. Y l' hermosura, l' eterna belleza del paissatge, la dolça melansòlia de la soletat del llogaret, que al hom menos sensible convidan á pensar en la infinita bondat de la mare naturalesa, n'apar que al feble cor del home están dihent: «lo cel no té més delicias».

Es la veu del propi sentiment que ensenya al ànima la virtut y lo conhort que tenca 'l llogaret nadiu, la llar de la família; es la veu que ressona en lo fons de tota conciencia desterrada, per unes ó bé per altres causes, del mistic refugi que accompassa los somnis més playenters y candorosos de la infantesa.

IV

Benissegre es Benissegre per aquell que per Benissegre lo vulga coneixir; per qui no, es un poble com tots los demés.

Ses ennegreixides muralles guardan, com les muralles de mon verge cor, emargas historias y recorts entusiastas que mouhen los sentiments de sos escassos habitants, á plech de tristura ó á plech d' alegria, segons lo cambi de fetxa las despulla en la llarga carrera dels dias y las nits.

Es la font de mos sentiments, es lo meu cor, que, á tornar moribunt al nadiu llogaret hont vegí la primera llum del dia, com que la tomba no 'l demana per res més, us el envio en forma de llibre per que hi pugan assaborir la dolça breca de lo que per mi foren alegrias, y apendrer á fugir d' aquells camins de tristó que á mala mort me portaren, per més dolenta tomba disfrutar.

La amargó del últim desengany, endola, per sí sol, llargas cullites de lo que s' anomena entre vius la dixa.

B. CATALÀ Y MARSAL.

CRÒNICA

OBSEERVACIÓNS METEOROLÒGICAS
del dia 6 d' Octubre de 1897

FACILITADAS PRÉ D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser- vació	BARÒMETRE aneròide	GRAU d' hu- miditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OSSESER par- ticular
9 m.	764	65		69	Parte	
3 t.	765	60				
12 m.						
HORAS d' obser- vació	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS			
el 10 a.	Maxima 37 Minima 34 Term. tipo	direcció	classe	can		
9 t.	Sol 37 Sombra 33	Nord	15	O.	Cumul	03
		E	21			03

Son moltes las queixas que s' fan per los petits propietaris rústichs d' aquesta ciutat, perque l' Ajuntament actual va posar lo dret de consums á vuyt pessetas la carga de ví, y sense que s' fes la distinció, com sempre s' havia fet, entre ví de nostre terme municipal y ví foraster.

Antes pagava cinch pessetas la carga per lo ví de casa y sis per lo foraster, y tothom se queixava. Avuy tothom es per igual.

Lo industrial que esplota lo negoci, podrá ab més facilitat aumentar aquell, mentres que l' propietari que tot ja li va *tom relue* no podrá competir venent lo ví á taverna, com avans feyan multíssims.

Res; aixó demostra dos cosas: primera, las corrents proteccionistas que dominan en la secció de consums; y segona, la poca unió y apatia en que viuen los agricultors.

Y avant las altas...

Dias enrera alguns catalanistes de Barcelona visitaren la població de Castelló d' Ampurias, y com es conseguient no oblidaren son notable «Centre Català», short quedaren admirats sobre tot de sos notables museus d' Historia Natural y Bellas-Arts y de sa nutrida Biblioteca.

També fou motiu de gran satisfacció saber que l' expressat «Centre» sosté la escola de música que ha suprimit l' Ajuntament de Castelló.

Ademés pogueren admirar la magnifica sala d' actes y l' ginnàstich que ha inaugurat fa poc temps.

Molt bé pe 'ls catalanistes castellonins. Son «Centre» ha de portar molts avenços á nostra causa en la catalana regió ampurdanesa.

Avant sempre!

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors, ahir al vespre no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Alguns periódichs inglesos suposen de graveitat la situació del Transvaal.

Anuncian que 'l President Kringen tindrà un competitor en la Presidència, lo qual fa deduir que s' imposa la política acariciada per Cecili Rodos, d' una unió Sub-africana.

Vetaquí bon país y bona ocasió pera entrar en joch nostre partit conservador, en estat de descomposició.

La important vila de Vendrell se prepara pera celebrar las vinentes firs ab tot lo lluïment possible, y al efecte actuaràn en los teatres «Circo» y «Tívoli» una companyia de sarsuela y altre de dramàtica, respectivament, lo divendres y dissapte de la pròxima setmana, reservantse lo diumenge pera organizar un ball en obsequi als forasters que 'ls visitin.

Nostre ilustrat colega de Barcelona *La Vanguardia* en son número d' ahir publica una ben escrita, llarga y fidel ressenya, de la festa que 'l dia 19 del passat Septembre se celebrà á la vebina vila d' Aleixar ab motiu de la benedicció del nou cementiri, que ni feu regalo son fill meritíssim D. Joseph Guardiola y Grau, qual festa ressenyarem nosaltres arrans la seva celebració.

Han desembarcat en las costas de Cuba últimament, tres expedicions filibusteras portant gran cantitat d' armes y municions. En una de ditas expedicions anava l' escriptor separatista Coronat.

Com se veu, la insurrecció s' está acabant, y si continua alà en Weyler, com promet, per la primavera no quedará un insurrecte... si no n' hi van mes y marxan los que hi ha.

La municipalitat de Clermont d' Erau, ha publicat á ses costas las poesías llengüadocianes de J. A. Peyrottes, un senzill obrer, qui després de trenta nou anys de sa mort s' ha fet mereixidor de tan honorífica distinció.

Diven algunos astrònoms que 'l próxim hivern serà en extrém rigorós, deixantse sentir extraordinariamente lo fred durant los meses de Desembre, Janer y Febrer.

En los días 15 y 16 del corrent, la vila de Campredón celebrarà sa fira anyal de bestiar. Las comoditats que ofereix la població, la gran riquesa pecuaria de la comarca que aflocheix á dita fira y la facilitat de transportar lo bestiar per una curta y hermosa carretera al ferrocarril de Sant Joan de les Abadeses, son circumstancies abonadas pera que concorrián á ella numerosos compradors, fentse importantíssimes transaccions.

En lo correu de Madrid de avans ahir arribaren á nostra ciutat onze soldats malalts y ferits sortits dels hospitals y procedents de Filipinas.

A la despoblació dels dos anys passats va seguir la repoblació de nostres pobles, pero per desgracia aqueixa repoblació es ben trista. Tot això deixarà un recorben trist en nostrà terra. D' aquí en endavant, no podrém donar un pas per las poblacions d' Espanya sens toparnos ab algun esgarrat ó malalt que no 'ns recordi aqueixa època terrible de l' historia d' Espanya, y 'ls autors de tot això, ab los millions acumulats pel seu treball se'n anirán á viure al estranger per no topar ab aqueixas momies vivents que 'ls recordarien á cada pas los terribles resultats de la seva patriòtica obra.

Y que segueixi la guerra! com diuen los de la «Lonja de Viveres» de la Habana.

Lo temps s' ha posat fresch de debò. A aquest pas, en quatre dies haurém passat del bò del istiu al cor del bivera.

Donguem un aleu al istiu y fem vota pera que 'ls vinents siguin mes propicis a la agricultura que aquest passat.

Ha mort á Manresa lo jove escriptor catalanista En Joseph Ignasi Torruella y Tomás. (A. C. S.)

Desde 'l primer del present Octubre s' ensenya Llengua, Historia y Geografia de Catalunya als noys que assit-teixen á las escolas que sosté lo «Centre Català» de Castelló de Ampurias.

Pels detalls que doném en altre suelto sobre aquela associació, se podrà jutjar de la gran importància que revesteix, y mes encare si 's té en compte que Castelló de Ampurias es una petita vila. Ben segur que si totas las poblacions de Catalunya, ó no mes las de mes importància, imitessin son exemple, aviat la terra catalana estaría en condicions de emanciparse de tutelas y opressions forasteras.

La llibreria catalana del «Arxiu» del carrer de la Tepineria de Barcelona, acaba de publicar lo catàlech número 6 de llibres catalans, lo qual conté mes de 500 títols d' obras no contingudas en los anteriorment publicats. Sembla que tracta de publicar-se un altre de mes complert que 'n contindrà mes d' un miler.

Molt agrabits han de quedar á dita llibreria los bibliófils y erudits, y tots los amants de las lletres catalanas.

El Nacional se mostra molt pesimista al estudiar la situació política present.

Diu que la Bolsa baixa, que 'ls cambis pujan y que tot fa presagiar una catàstrofe al volquer resoldre lo Gobern los problemes actuals en forma y manera com pensa ferho.

Llàstima! tant bé que anava tot quan governaven los conservadors.

Mireuvs que es tenir barra!

La Societat «La Palma» celebrarà lo pròxim diumenge una vetllada literaria musical de caràcter humorístich que, segons notícias, ha de resultar molt interessant.

Desde que comensá la repatriació dels soldats malalts y ferits del exèrcit de Cuba fins la fetxa, han embarcat en la Habana pera la Península, contant los que han vingut en aquest últim viatje del «Montevideo», 155 jefes, 509 oficials y 15.126 individuos de tropa.

D' aquells últims han desembarcat á Santander apropi de 7.000.

Ademés lo telègrafo ens anuncia que está en camí una nova embarcada de 800, malalts y ferits.

¿Quin crim han cometido estos pobres joves que tenen la necessitat d' estar malalts ó ferits pera que pugan tornar á veure sa patria?

Lo recordat ahir per concepte de Consens en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 1281'34.

Se troba á Barcelona per una curta temporada Mr. Foulche Delbosch, intelligent director de la «Revue Hispanique» que's publica á Paris y que ab tanta atenció y profit se dedica al estudi de la literatura catalana.

Un telegramma de Atenes diu que 'ls quefes cànclitos han marxat cap á Creta, qual assamblea está disposada á acceptar lo régimen de la autonomia.

De *La Veu del Montserrat*: «Ahir quedà exposada al públic, dintre d' elegant vitrina, la momia egípcia adquirida fa poc per nostre

Musseu Episcopal. S' es coloca al extrém de la se- gona gran sala górica, en lo petit departament tancat per l' armari d' incunables y segells y al peu mateix del gran balcó de mitjdia que familiarment, y sense improprietat se'n diu entre 'ls musseists del belvedere. Trobem molt acertada la colocació, tant per las bonas condicions de llum com per haverhi allí suficient lloc per contemplar curiositat tan notable! Es probable que allí mateix s' hi instal·li tota la secció egipcia, la qual s' augmenterà considerablement ab una colecció que s'està esperant, que, segons hem sentit dir, se compon d' uns crescents objectes.

Lo corredor anglés Stocks acaba de batir lo «record» de la hora en bicicleta, que ja havans posseït, en lo Cristal Palace de Londres, cubrint en aqueix temps la xifra de 52 kilòmetres 430 metres.

Ni un tren exprés.

Las inundacions à Fransa.—Continuan arribant informes apropi dels destrossos causats per las inundacions.

Son importants los ocasionats en las inmediacions de Bagüères de Luchon.

Varias vilas han quedat completament cubertas de fang y pedras fins á tal punt que haurá que renunciar á descriuerlas novament.

Comunican de Londres díhen que la prempsa inglesa se mostra satisfeta per l' advent dels liberals à Espanya, dedicant frases de simpatia al partit y á son quefe senyor Sagasta.

Lo correspolson á Madrid de «The Times» telegrafia à son periódich díhen que la entrada del senyor Sagasta revela la disposició en que s' troba la opinió à Espanya.

Diu «The Times» que la entrada dels liberals en lo poder facilita l' arreglo del problema cubá.

Lo correspolson á Madrid de «The Standard» fa la historia de la crisió espanyola.

Diu que la Reina Regent cridá á sos ministres pera que corregissin los abusos que s' cometan en la administració de Cuba y Filipinas, al veure que 'ls assumptos colonials van cada vegada pitjor ab los procediments seguits á la mort del senyor Cánovas, esperá pensant que s' corregirian dits defectes medianat la constitució d' un Gobern fort.

Afegeix que aquella idea fracassá y ha cridat al partit liberal que representa aquells ideals.

D' aquí l' gran efecte que ha produhit la entrada d' en Sagasta, que significa donar satisfacció á Cuba mitjançant la autonomía, separant los mands á Cuba, tallant abusos en la admidistració colonial disolvent las Corts y encarregant á altra novas la aprobació de las gestions d' Ultramar y d' Estat.

D' aquest modo s' probará à Europa y á Amèrica que per la iniciativa y sinceritat d' Espanya se logra la solució del problema cubá mes rápidament que ab la intervenció de las potencias extranjerias.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 5 d' Octubre de 1897.

Naixements

Tomás Solanes Julià, de Antón y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Maria Blay Cavallé, 33 anys, Sant Tomàs, 85.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant March.

Sant de demà.—Santa Brígida.

SECCIO COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	65'40	Frances.	48'10
Exterior	80'65	Cubas vellas.	95'35
Colonial		Cubas novas.	97'15
Norts.	12'23	Aduanas	96'65
Obligacions Alm. nsa.	80'57	Obligs. 3 c/o Frances	
		Philippines	
PARIS			
Exterior	65'75	Norts.	
GIROS			
Paris.	30'50	Londres	32'87

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'12	Filipinás	
Exterior	80'65	Aduanas	96'75
Amortisable	78'50	Cubas 1886	95'25
Frances	18'10	Cubas 1890	79'12
Norts	23'80	Obs. 6 0/0 Fransa	94'75
Exterior París	62'53	Obs. 3 0/0 »	52'
Paris	30'50	Londres	32'87

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compie agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Valls, D. Joan Llauderó Prats y D. Joan Valls Vallduví.

Londres	90	dif.	00'00	diner	8 dív.	00'00
Paris	8	dív.	00'00	Marsella	00'00	
				VALORS LOCALS	DINER PAPER.	OPERE.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	850	0	
Industrial Harinera	600	0	
Banca de Reus	500		
Manufacturera de Algodon.	75	100	operacions
C. Reusense de Tramvias,			415
privilegiadas al 5 per cent.			

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER RAMON CASALS

Premiat ab medalles, diplomas y mencions honoríficas en variis exposicions, alumno per oposició del «Regio Institut de Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatje, natural, pintura al oli y l' aiguada.

Dibuix y pintura ab model viv

Carrer Major núm. 28, pis 1er.—Reus

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislao Mateu

Quedan obertes desde primer d' Octubre en casa 6 à domicili.

Curs especial de piano y cant.

Ar rabal Sta. Anna, 64, entressuelo.

TELEGRAMAS

Madrid 6.

L' assumpto del dia es la comunicació oficial del general Weyler al general Azcárraga.

Aquesta comunicació l' ha publicat «El Nacional».

Se considera com un atach violent contra'l general Martinez Campos y parla de sa gestió á Cuba en una forma tan seca y dura que ha causat assombro aquí.

Al propi temps lo general fa un elogi de sa propia gestió.

Aquest elogi ha semblat exagerat á molts, observant que en aquesta carta contradui lo general lo que ha manifestat en sos mateixos partes oficials.

La prempsa ho comenta díhen que aquesta comunicació deu haverse enviat per forsa ab variss copies, porque no s' esplica que'l general Azcárraga s' hagi atrevit á donari publicitat.

Fa observar ademés la prempsa que'l general Weyler omiteix en sa comunicació que ha tingut sempre á sa disposició de 60 á 70 mil homes que'l general Martinez Campos; que prometé fa mesos que Maxim Gomez no passaria la trota á s' embarcaria, sens que s' hagin confirmat sus promeses.

Afegeix la prempsa que també omiteix lo general Weyler que en Orient segueix intacta la insurrecció y en les altres províncies encara fa estragos.

S' estranya tothom que un document tan grave dirigit al ministre de la Guerra en que s' consignan conceptes com los que escriu lo general Weyler s' hagi atrevit ningú á donari publicitat.

—Los pessimistas s' han vist defraudats en sus esperances respecte de la actitud del senyor Montero

Ríos, puig aquest manifestá apenes arribá á Madrid que estava el costat del senyor Sagasta.

Aquesta manifestació la repetí shir després d' una afectuosa entrevista que tingué ab lo quefe del Gobern, que durá mes d' una hora.

—Lo ministre dels Estats-Units M. Woodford ha visitat el senyor Sagasta, sens que s' hagin cruzat mes que frases de cortesia.

—Los gamacistas han declarat que apoyarán al Gobern de la manera més resolta é incondicional.

—Telegrafian de Nova York, que en los Estats del Sur de la Unió americana se registraren ahir 155 casos de febre groga.

—Los conservadors que acaban de deixar lo poder travallan ab gran activitat pera organizar lo partit baix la quefatura del general Azcárraga.

No falta qui assegura que dit general està compromés á unir-se ab lo senyor Silvela, encarque s' dubta sia veritat contant aquést ab los generals Polavieja y Martinez Campos.

—Ha visitat els Ministres lo general Martinez Campos.

—S' indica pera la Direcció d' Obras públicas al senyor Arias Miranda.

—Se diu que en lo Consell que aquesta tarde celebraran los minisires s' acordarà en principi la combinació de Gobernadors de província.

—Han celebrat una llarga conferencia los senyors Sagasta y Montero Ríos tractantse de totes las cuestions d' actualitat.

—Lo segon ha dit al quefe del Gobern, que tot lo partit en massa acatarà las disposicions que adopti.

Ha sigut nombrat don Pau Cruz Subsecretari de la Presidencia del Consell.

—Los ministres están assediat per los pretendents, donchs son molts los que aspiran á ser Directors-generals y Gobernadors.

—Lo senyor Puigcerver ha suspés la adquisició directa de 150 kilògrams de plata, que havia autorisat l' ex-ministre d' Hisenda senyor Navarro Reverter.

Aquesta mida ha causat bon efecte.

—Lo ministre de la Guerra general Correal marxa avuy à Saragossa pera despedirse d' aquella guarnició y emportarse la família.

—Las inundacions en lo Mitjdia de Fransa poden donar-se per acabadas, pero al tornar las aigües á son llit natural deixan sobre la capa laborable una grossa capa de pedra.

París 6.

Díhen de Londres que'l periódich «Te Daily News» diu en un despaig que ha rebut d' Atenes que'l Gobern grec no presentarà cap programa ministerial; solzament démarará un vot de confianza y aquest vot en forma de proposició pera que la Cambra suspengui sus sessions mentres terminan las negociacions pera'l tractat definitiu de pau.

—Díhen de Londres que las notícias de la India inglesa rebuts últimament suposan que la campanya contra 'ls Montemars pot considerarse com acabada y restablert lo prestigi d' Inglaterra.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Gran Companya de Sarsuela y Opera espanyola pera la pròxima temporada d' hivern.

Lista del personal

Mestre Director, D. Francisco Perez Cabrero.—Primera tiple de opera, Sra. Avelina Corona.—Primera tiple de sarsuela, D. Carme Perez de Isaura.—Altra tiple, Sra. Lluisa Perez Cabrero.—Altra tiple, D. Mercé Perez Cabrero.—Característica, Sra. Siriella.—Primer tenor, D. Francisco Alcantara.—Altre tenor, D. Nicolau Bobé.—Tenor cómic, D. Lluís Senís.—Primer barítono, D. Castro Gascó.—Altre barítono, D. Marián Martínez.—Primer baix, D. Daniel Banguells.—Altre baix, D. Jaume Segura.—Galan jove, D. Francisco Fernandez.—Mestre de coros, D. N. N.—Primer apunt, D. Lluís Santafé.—Traspunt, D. Anton Güell.—Mestre de ball, D. Enrich Fernandez.—Coro d' abdós sexes, 24.

